

اثرات دوستی اهل بیت علیهم السلام

رسول اکرم صلی الله علیه و آله وسلم فرموده اند:

متوجه باشید هر کس بر محبت آل محمد از دنیا برود:

۱- شهید مرده است.

۲- آمرزیده است.

۳- با توبه از دنیا رفته.

۴- با ایمان کامل از دنیا رفته.

۵- ملک الموت به او بشارت بهشت می دهد بعد از او نکیر و منکر.

۶- چنان با جلال او را به بهشت می برند مانند عروسی که به خانه شوهر می رود.

۷- درب هایی از قبرش به بهشت گشوده می شود.

۸- خداوند قبر او را جایگاه زیارت ملائکه رحمت قرار می دهد.

۹- بر راه و روش پیامبر و جماعت مؤمنین مرده است.

دوستی با گناه نفعی ندارد

جابر بن یزید جعفری گفت هجده سال به خدمتکاری امام و مولایم حضرت باقر اشتغال داشتم وقتی خواستم از خدمت آن جناب خارج شوم وداع کرده گفتم: «مرا بهره ای برسان».

مولایم فرمود: جابر پس از هجده سال (باز هم برایت چیزی بگویم)

گفتم: آری شما دریای خشک ناشدنی و ژرف و بی پایان هستید.

فرمود: جابر سلام مرا به شیعیانم برسان به آن ها بگو بین ما و خدا خویشاوندی نیست و نمی توان مقرب درگاه او شد مگر به اطاعت. جابر هر که مطیع خدا باشد و دوستدار ما ولی ما است و هر که معصیت خدا را کند دوستی ما به او نفعی نمی بخشد.

نشانه های دوستان

امام صادق علیه السلام فرمود: به راستی دوستان آشکار و نهان ما نیز نشانه هایی دارند که گویای شخصیت آنان است... خصلت هایی که نخستین آن ها این است که ایشان مسأله توحید (یکتاپرستی) را به طور صحیح شناخته و علمش را تکمیل کرده اند، و زان پس به ایمان به خدا و صفاتش پرداخته اند، سپس از حدود و حقائق و شروط و تأویل های ایمان باخبر شده و بدان پی برده اند.

بسم الله الرحمن الرحيم

دوستی اهل بیت علیهم السلام

ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهَ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ (شوری/۲۳)

این همان چیزی است که خداوند بندگان را که ایمان آورده و اعمال صالح انجام داده اند به آن نوید می دهد! بگو: «من هیچ پاداشی از شما بر رسالتم درخواست نمی کنم جز دوست داشتن نزدیکانم [اهل بیت]؛ و هر کس کار نیکی انجام دهد، بر نیکی اش می افزاییم؛ چرا که خداوند آمرزنده و سپاسگزار است.

انس با قرآن: فضیلت قاری قرآن

تذکر: با دقت در روایات دیگر مشخص می گردد که این مقدار از فضیلت برای کسانی است که قرآن را می خوانند، با آن انس دارند، در آن تفکر می کنند و سعی وافر در عمل به آن دارند.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم به سلمان فارسی فرمود:

ای سلمان ملازم باش به خواندن قرآن که:

۱- خواندن آن کفاره گناهان است، ۲- و مانع از آتش، ۳- و امان از عذاب،

و برای کسی که قرآن می خواند:

۴- در مقابل هر آیه ثواب صد شهید نوشته می شود، ۵- و در قبال هر سوره ای ثواب پیغمبری داده می شود، ۶- و رحمت بر صاحب آن فرود می آید، ۷- و فرشتگان برای او استغفار می کنند، ۸- و بهشت مشتاق وی می شود، ۹- و خدا از وی راضی می گردد... و به درستی که چون مؤمن قرآن را بخواند:

۱۰- خدا با رحمت به او نظر کند، ۱۱- و به هر آیه ای که از قرآن خوانده حوریه ای

به او بدهد، ۱۲- و به هر حرفی که از قرآن خوانده نوری بر صراط عطا کند...

واژگان

يُبَشِّرُ: بشارت می دهد

لَا أَسْأَلُكُمْ: (سؤال) درخواست نمی کنم

الْمَوَدَّةَ: محبت و دوستی

الْقُرْبَى: نزدیکان

يَقْتَرِفُ: به دست آورد، انجام دهد

تفسیر آیه

در آیات قبل به بیان اجر عظیم مؤمنان پرداخته است که در سایه رسالت و پیامبری رسول گرامی اسلام محقق شده است و به دنبال این سخن به پیامبر دستور می‌دهد: «بگو: من هیچ اجر و پاداشی بر این موضوع از شما درخواست نمی‌کنم، جز این که ذوی القربای مرا دوست دارید». دوستی ذوی القربی بازگشت به مسأله ولایت و قبول رهبری ائمه معصومین علیهم السلام می‌کند و پر واضح است که قبول این ولایت سبب سعادت خود انسان‌ها است.

روایات متعدد و متواتری از فقهای شیعه و اهل سنت در تفسیر این آیه نقل شده است که تصریح دارد منظور از ذوی القربی در این آیه اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم یعنی امیرالمؤمنین و همسر و فرزندان هستند.

در ادامه می‌فرماید: «وَمَنْ يَفْتَرِفْ حَسَنَةً نَزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ» کلمه «حسنة» به معنای آن عملی است که مورد رضای خدای سبحان باشد، و در ازایش ثواب دهد، و کلمه «حُسن» به معنای سازگار بودن عمل با سعادت آدمی است، و معنای «زیادتر کردن حسن عمل» این است که جهات نقص آن را تکمیل کند.

در نتیجه معنای آیه مورد بحث این است که: هر کس حسنه‌ای به جای آورد، ما با رفع نواقص آن و زیادی اجر، حُسنی بر آن حسنه می‌افزاییم که خدا آمرزگار است و بدی‌ها را محو می‌کند، و شکور است، خوبی‌های عمل را از عاملش ظاهر و برملا می‌سازد.

بعضی از مفسرین گفته‌اند: مراد از «حسنة» همان مودت به قربای رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم است، و مؤید این احتمال روایاتی است که از ائمه اهل بیت علیهم السلام وارد شده، که آیه «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا» در باره مودت به قربای رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم نازل گردیده است.

اجر رسالت

همه‌ی پیامبران پاداشی در برابر دعوت رسالت نمی‌خواستند، و پاداش آن‌ها بر پروردگار عالمیان است. «مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ». (سوره شعرا)

و در مورد شخص پیامبر اسلام نیز تعبیرات مختلفی دیده می‌شود:

- ۱- «قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ - بگو پاداشی را که از شما خواستم تنها به سود شما است اجر و پاداش من فقط بر خداوند است». (سبا/۴۷)
- ۲- «قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا - بگو من در برابر ابلاغ رسالت هیچ‌گونه پاداشی از شما مطالبه نمی‌کنم، مگر کسانی که بخواهند راهی به سوی پروردگارشان برگزینند». (فرقان/۵۷)
- ۳- «قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَ مَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ - من از شما پاداشی نمی‌طلبم و چیزی بر شما تحمیل نمی‌کنم». (ص/۸۶)

یعنی: من پاداشی از شما خواسته‌ام که این ویژگی‌ها را دارد:

- ۱- مطلقاً چیزی نیست که نفعش عائد من شود، ۲- صد در صد به سود خود شما است، ۳- و چیزی است که راه شما را به سوی خدا هموار می‌سازد.

اطاعت همراه محبت

مودت اطاعت همراه با محبت است که توانسته است شیعه را در طول تاریخ حفظ کند. حضرت امام خامنه‌ای در تبیین این موضوع فرموده‌اند:

«جاهایی هست که قدرت علمی به تنهایی کافی نیست؛ یک چیز دیگر لازم است؛ آن چیزی که پشتوانه‌ی ایمان‌های خالص هم همان است؛ و آن، عواطف صحیح برخاسته از معرفت درست است. این محبت ائمه، این محبت اهل بیت، همین چیزی که در قرآن هم روی آن تکیه شده: «إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى»؛ این تمسک به سخنان اهل بیت و راهنمایی‌های آن‌ها و انگشت راه‌گشای اشاره‌ی آن‌ها در همه‌ی مسائل، آن عامل مهمی است که توانسته این اندیشه‌ی سالم و مستحکم را از گزندها محفوظ نگه دارد». و در بیانی دیگر فرموده‌اند:

«این خیلی نکته‌ی مهمی است که باید به آن توجه داشت. خدشه‌دار کردن این محبت به هر شکلی و به هر صورتی، خیانت به جریان عظیم محبت اهل بیت و پیروی اهل بیت است».